

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ./

Արձանագրություն № _17_

«_03_» _մայիս_ 2023_թ

ՄՀ/մ-011 Ստի հոգեբանություն ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՌԻՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.7 Հոգեբանություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.07.7 Անձի հոգեբանություն և հոգեբանական
խորհրդատվություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _____ մագիստրոս

/բակլավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ _____ Մանկավարժության և Հոգեբանության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ _____ Հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ

հեռակա 2/4

Դասախոս(ներ)՝ _____ Հայկ Ավագիմյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ avagym@mail.ru

Վանաձոր- 2023թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1.	Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2.	Դասընթացի նպատակը և խնդիրները	3
3.	Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները	4
4.	Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները	...
5.	Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների	...
6.	Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	...
7.	Ուսումնական աշխատանքները տեսակները	...
8.	Դասավանդման մեթոդներ.....	...
9.	Ուսումնառության մեթոդները	...
10.	Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը	...
11.	Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	...
12.	Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ	...
	12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ.....	...
	12.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	...
13.	Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում.....	...
14.	Գնահատում.....	...
	14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	...
	14.2. Հարցաշար.....	...
	14.3. Գնահատման չափանիշներ.....	...
15.	Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ.....	...

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹.

«Ստի հոգեբանություն» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

3. Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ստի հոգեբանական առանձնահատկությունների և դրսևորումների, ստի էության և տեսակների, նրա տարբեր կողմերի, նեղ մասնագիտական ասպեկտների վերաբերյալ

3.1. Դասընթացի խնդիրներն են.....

- Սովորեցնել ստի դրսևորման առանձնահատկությունների տեսական հիմքերին:
- Բացատրել ստի էության պատճառները և տեսակները::
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:

4. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.....

«Սոցիալ-հոգեբանական թրենինգ» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների .սոցիալական հոգեբանությունից, հաղորդակցման հոգեբանությունից տեսական գիտելիքների առկայությունը

5. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները.

«Ստի հոգեբանության» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա ստի հոգեբանական տեսական հիմունքները,
2. իմանա ստի դրսևորման հոգեբանական մեթոդական հիմքները
3. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
4. տիրապետի ստի ախտորոշման մեթոդներին,

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
- ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
- ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
- ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբովանդակության

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Համակարգային կոմպլեքսներ (ՀԳԿ)
ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպլեքսներ (ԱԿ)
ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպլեքսներին:

6. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների³.

«Ստի հոգեբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել պրակտոկ հոգեբանի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, և հոգեբանական խորհրդատվության բնագավառում:

7. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		4կրեդիտ/ 120 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն		6
Գործնական աշխատանք		6
Մեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		16
Ինքնուրույն աշխատանք		92
Ընդամենը		120
Ստուգման ձևը (ստուգարք)		

8. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները⁴.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել

³ Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդաբանական:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁵

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաձանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** – կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգաթղթի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգաթղթից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

9. **Դասավանդման մեթոդներն են**⁶ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր....

⁵ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Ուսումնաստության մեթոդներն են⁷՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում....

---

⁷ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

11. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁸.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար վարապետներ	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ստի էությունը և սահմանումները հոգեբանության մեջ	2		2		12
2.	Ստի պատճառները և հատկանիշները	2		2	4	20
3.	Մտածողության դիրքորոշումները և կարծրատիպերը	2		2	4	20
4.	Ստի ախտորոշումը				4	20
5.	Ստի դրսևորումները տարբեր բնագավառներում				4	20
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		6		6	16	92

12. Ուսումնասիրողական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Знаков В.В. «Психология понимания правды», СПб., 1999	1999
2.	Тарасов А.Н. Психология лжи.М., 2005- 327с.	2005
3.	Фрай.О. Детекция лжи и обмана. /пер. с англ. СПб., 2005- 320с.	2005
4.	Щербатых Ю.В. «Искусство обмана» - М.: ЭКСМО. 1998.	1998
5.	Экман П. Психология лжи. 4-е изд. /пер. с англ.-СПб.: Питер, 2010-288 с.	2010
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		

⁸ Նման է օրացուցային պլանին

1.	Зыкин В.Г. «Психология в рекламе» - М.: ДатаСтром, 1992.	1992
2.	Маршалл Маклюэн, «Понимание Медиа: Внешние расширения человека» Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. — М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», 2003.	2003
3.	Таранов П.С., «Интриги, мошенничество, трюки»: Библекс, Севастополь, 2007.	2007

13. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

13.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁹
1.	Ստի էությունը և սահմանումները հոգեբանության մեջ	Սուտ և խաբեություն երևույթները: Ստի գործառույթները: Ստի տեսակները:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3
2.	Ստի պատճառները և հատկանիշները	Ստի և ճշմարտության ըմբռնման սոցիալական, հոգեբանական և բարոյական դետերմինանտները, Հաղորդակցման սուբյեկտների ճշմարտության և ստի ըմբռնման երեք տիպերը Ստի ըմբռնման տիպերի ձևավորումը: Ստի հոգեբանական և սոցիալ-ժողովրդագրական գործոնները: Ճշմարտությունը և ճշմարտանմանությունը: Անձնային հատկանիշները և սուտը:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
3.	Մտածողության դիրքորոշումները և կարծրատիպերը	Խաբվողի անձնային առանձնահատկությունները: Մտածողության դիրքորոշումներն ու կարծարատիպերը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5

13.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

⁹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹⁰
1.	Ստի էությունը և սահմանումները հոգեբանության մեջ	Մուտ և խաբեություն երևույթները: Ստի գործառույթները: Ստի տեսակները:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3
2.	Ստի պատճառները և հատկանիշները	Ստի և ճշմարտության ըմբռնման սոցիալական, հոգեբանական և բարոյական դետերմինանտները, Հադորդակցման սուբյեկտների ճշմարտության և ստի ըմբռնման երեք տիպերը Ստի ըմբռնման տիպերի ձևավորումը: Ստի հոգեբանական և սոցիալ-ժողովրդագրական գործոնները: Ճշմարտությունը և ճշմարտանմանությունը: Անձնային հատկանիշները և սուտը:	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
3.	Մտածողության դիրքորոշումները և կարծրատիպերը	Խաբվողի անձնային առանձնահատկությունները: Մտածողության դիրքորոշումներն ու կարծարատիպերը	2	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5, ԼԳ3

13.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

¹⁰ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուցման ձևը	Գրականություն ¹¹
1.	Մտի պատճառները և հատկանիշները	Մտի և ճշմարտության ըմբռնման սոցիալական, հոգեբանական և բարոյական դետերմինանտները, Հադորդակցման սուբյեկտների ճշմարտության և ստի ըմբռնման երեք տիպերը Մտի ըմբռնման տիպերի ձևավորումը: Մտի հոգեբանական և սոցիալ-ժողովրդագրական գործոնները: Ճշմարտությունը և ճշմարտանմանությունը: Անձնային հատկանիշները և սուտը:	4	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ4, ՊԳ5
2.	Մտածողության դիրքորոշումները և կարծրատիպերը	Խաբվողի անձնային առանձնահատկությունները: Մտածողության դիրքորոշումներն ու կարծարատիպերը:	4	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ5
3.	Մտի ախտորոշումը	Մտի ճանաչման մակարդակները: Մտից հոգեբանական պաշտպանության մեխանիզմները: Մտի ախտորոշումը մարդու ոչ վերբալ վարքի չափորոշիչներով:	4	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ԼԳ3
4.	Մտի դրսևորումները տարբեր բնագավառներում	Մուտը գովազդում: Մուտը համացանցում: Մուտը քաղաքականության մեջ:	4	բանավոր	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4, ԼԳ1, ԼԳ2

¹¹ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

13.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ¹²	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն ¹³
1.	Ստի էությունը և սահմանումները հոգեբանության մեջ	Սուտ և խաբեություն երևույթները: Ստի գործառույթները: Ստի տեսակները:	գեկույց		բանավոր	ՊԳ1; ՊԳ3; ՊԳ4; ԼԳ2
2.	Ստի պատճառները և հատկանիշները	Ստի և ճշմարտության ըմբռնման սոցիալական, հոգեբանական և բարոյական դետերմինանտները, Հադորդակցման սուբյեկտների ճշմարտության և ստի ըմբռնման երեք տիպերը Ստի ըմբռնման տիպերի ձևավորումը: Ստի հոգեբանական և սոցիալ-ժողովրդագրական գործոնները: Ճշմարտությունը և ճշմարտանմանությունը: Անձնային հատկանիշները և սուտը:	ռեֆերատ		գրավոր	ՊԳ2; ՊԳ3; ՊԳ4; ԼԳ2

¹² Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

¹³ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

3.	Մտածողության դիրքորոշումները և կարծարատիպերը	Խարվոդի անձնային առանձնահատկությունները: Մտածողության դիրքորոշումներն ու կարծարատիպերը	ռեֆերատ		գրավոր	ՊԳ2; ՊԳ3:ՊԳ4; ԼԳ2;
4.	Ստի ախտորոշումը	Ստի ճանաչման մակարդակները: Ստից հոգեբանական պաշտպանության մեխանիզմները: Ստի ախտորոշումը մարդու ոչ վերբալ վարքի չափորոշիչներով:	գեկույց		բանավոր	ՊԳ2; ՊԳ3:ՊԳ4; ԼԳ2;
5.	Ստի դրսևորումները տարբեր բնագավառներում	Մուտը գովազդում: Մուտը համացանցում: Մուտը քաղաքականության մեջ:	գեկույց		բանավոր	ՊԳ2; ՊԳ3:ՊԳ4; ԼԳ1;

14. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁴

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Համակարգիչ, պրոյեկտոր
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Մարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

¹⁴ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

15. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹⁵:

15.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝ առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

15.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության

¹⁵«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:¹⁶

15.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Սուտ և խաբեություն երևույթները:
2. Ստի գործառույթները: Ստի տեսակները:
3. Ստի և ճշմարտության ըմբռնման սոցիալական, հոգեբանական և բարոյական դետերմինանտները,
4. Հաղորդակցման սուբյեկտների ճշմարտության և ստի ըմբռնման երեք տիպերը
5. Ստի ըմբռնման տիպերի ձևավորումը:
6. Ստի հոգեբանական և սոցիալ-ժողովրդագրական գործոնները:
7. Ճշմարտությունը և ճշմարտանմանությունը:
8. Անձնային հատկանիշները և սուտը:
9. Խաբվողի անձնային առանձնահատկությունները:
10. Մտածողության դիրքորոշումներն ու կարծարատիպերը
11. Ստի ճանաչման մակարդակները:
12. Ստից հոգեբանական պաշտպանության մեխանիզմները:
13. Ստի ախտորոշումը մարդու ոչ վերբալ վարքի չափորոշիչներով:
14. Սուտը գովազդում:
15. Սուտը համացանցում:
16. Սուտը քաղաքականության մեջ:

16.1. Գնահատման չափանիշները¹⁷.

- Տեսական գիտելիքները.....:
- Գործնական աշխատանքները.....:
- Մեմինար պարապմունքները.....:
- Լաբորատոր աշխատանքները.....:
- Ինքնուրույն աշխատանքը.....:

¹⁶ Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

¹⁷ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.7 Հոգեբանություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.07.7 Անձի հոգեբանություն և հոգեբանական
խորհրդատվություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ _____ մագիստրոս
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՄՀ/մ-011 Ստի հոգեբանություն			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	2-րդ տարի, 4-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	28	Դասախոսություն	6
	Սեմինար			
	Լաբորատոր աշխատանք			16
	Գործնական աշխատանք			6
	Ինքնուրույն	92		
Ընդամենը	120			
Ստուգման ձևը	Ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	ուսանողներին ծանոթացնել ստի հոգեբանական առանձնահատկությունների և դրսևորումների, ստի էության և տեսակների, նրա տարբեր կողմերի, նեղ մասնագիտական ասպեկտների վերաբերյալ			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. <i>Գիտելիք</i> - Ստի հոգեբանական առանձնահատկությունների, էության և տեսակների իմացություն <i>Հմտություն</i> - Ստի վերբալ և ոչ վերբալ դրսևորումների ախտորոշում <i>Կարողունակություն</i> - Աշխատանք ստի ախտորոշիչ մեթոդիկաների հետ			

Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1. Ստի էությունը և սահմանումները հոգեբանության մեջ Թեմա 2. Ստի պատճառները և հատկանիշները Թեմա 3. Մտածողության դիրքորոշումները և կարծրատիպերը Թեմա 4. Ստի ախտորոշումը Թեմա 5. Ստի դրսևորումները տարբեր բնագավառներում
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր հարցում, անհատական և խմբային առաջադրանքներ, բազմակի ընտրության թեստեր, բանավեճ, քննարկում, էլույթ:
Գրականություն	Պարտադիր- 1. Знаков В.В. «Психология понимания правды», СПб., 1999 2. Тарасов А.Н. Психология лжи.М., 2005- 327с. 3. Фрай.О. Детекция лжи и обмана. . /пер. с англ. СПб., 2005- 320с. 4. Щербатых Ю.В. «Искусство обмана» - М.: ЭКСМО. 1998. 5. Экман П. Психология лжи. 4-е изд. /пер. с англ.-СПб.: Питер, 2010-288 с. Լրացուցիչ- 1. Зазыкин В.Г. «Психология в рекламе» - М.: ДатаСтром, 1992. 2. Маршалл Маклюэн, «Понимание Медиа: Внешние расширения человека» Пер. с англ. В. Николаева; Закл. ст. М. Вавилова. — М.; Жуковский: «КАНОН-пресс-Ц», 2003. 3. Таранов П.С., «Интриги, мошенничество, трюки».: Библекс, Севастополь, 2007.